

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Štampa in tožni se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

IZKLUJNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 25. junija 1943-XXI

Cena posamezni številki lir 0.80

Prijava uvoza tekstilnih tipiziranih predmetov

Da se zagotovi preskrba tekstilnih trgovcev Ljubljanske pokrajine s tekstilnimi tipiziranimi proizvodi, ki so v smislu Kr. dekreta z dne 12. aprila 1943 v ostali Kraljevini podvrženi novi enotni ureditvi, temelječi na sistemu dodelitev, se vsi trgovci te stroke vabijo, da čimprej javijo Združenju trgovcev Ljubljanske pokrajine te podatke:

Višino uvoza iz ostalih pokrajin Kraljevine tekstilnih tipiziranih proizvodov po kategorijah (bombažno blago, svilen blago, volneno blago, pletenine in nogavice, konfekcija) od 1. januarja t. l. naprej, za vsak mesec posebej, z navedbo tipa in tvrdke dobaviteljice ter količine in vrednosti.

Te prijave bodo morale na zahtevo imenovanega Združenja biti dokazane z ustrežajočimi fakturami.

Prijava zastopstev italijanskih tvrdk

Veletrgovce in zastopnike italijanskih tvrdk, ki so uvažali v Ljubljansko pokrajino racionirana živila takoj po zasedbi, prosimo, da takoj sporoče Združenju trgovcev točne podatke, in sicer:

naslove teh tvrdk, vrste živil, ki so jih uvažali, količino živil (povprečni mesečni obseg), procentualni bruto-zaslugek pri prodaji detajlistom oz. Prevodu.

Minister Božilov o bolgarskih financah

Bolgarski finančni minister Božilov je te dni objavil članek o bodočem razvoju bolgarskih državnih financ. V članku pravi, da se trenutno izdajajo in da se bodo še izdali ukrepi z namenom, da se doseže jasen in miren razvoj bolgarskih državnih financ. Od posameznih ukrepov je napovedal finančni minister zlasti naslednje:

1. Dvig proizvodnje, zlasti kmetijske, ker bi se s tem ustvarila stabilna in zdrava podlaga za finančno gospodarstvo Bolgarske.
2. Obdačenje narodnega dohodka na čim najbolj pravičen način, da bo imela država dovolj tekočih sredstev na razpolago.
3. Vojni dobički se bodo bolj močno obdačili kakor sedaj.
4. Obdačenje luksuznih predmetov.
5. Boj proti vsem inflacijskim pojavom in ta boj mora postati še bolj aktiven.
6. Varčevanje se mora posebno pospeševati z namenom, da se hranilne vloge stavijo na razpolago obrambi države.
7. Ozko sodelovanje med finančno in gospodarsko politiko, kar se naj doseže z raznimi novimi ukrepi.

Cilj je, zajeti ves narodni dohodek. V članku govori minister tudi o naraščanju davčnih dohodkov v vojni. Ti dohodki so se med vojno potrojili. K temu je treba prišteti še notranja posojila, ki so dala več ko 10 milijard levov. Prav posebno se bodo v bodoče obdačili vojni dobički, in sicer do 90 odstotkov. Ti dohodki se bodo uporabljali za sklad za izravnavo cen. Obtok bankovcev se je letos povečal za 2214 milijonov levov. Z napovedanimi ukrepi upa finančni minister Božilov doseči miren in varen razvoj bolgarskih financ.

Bodoči hrvatski izvoz lesa

V zagrebški gospodarski reviji »Economist« razpravlja prof. dr. Marinović o verjetnem razvoju hrvatskega lesnega izvoza po obnovi normalnih razmer. Ker dele njegovo mnenje tudi hrvatski uradni krogi, zasluži njegov članek tem večjo pozornost.

Iz bivših jugoslovanskih statističnih podatkov je razvidno, da se je les iz sedanjega hrvatskega ozemlja izvažal predvsem v surovem in napol predelanem stanju. V izvoznih seznamih so bili popolnoma izdelani lesni izdelki le redki. O tem pričajo naslednje številke. Iz ozemlja sedanje Hrvatske se je izvozilo lesa:

	1938	1939
v tisoč tonah		
drva za kurjavo	69.2	126.8
stavbeni les	805.8	1014.4
ogljje	15.7	23.2
železniški pragovi	72.1	70.0
gotovi lesni izdelki	5.1	7.6
lesni ekstrakti	13.3	12.9

Največ se je izvozilo iglastega lesa, namreč 79 odstotkov vsega lesa. Bukovine se je izvozilo 10 odstotkov, hrastovine 7 in lesa drugih listovcev 4 odstotke. Pozornost vzbuja neznan izvoz hrastovine, zlasti še ko uživa slavonska hrastovina svetovni sloves.

Nezavisna Država Hrvatska si prizadeva, da bi še v sedanji vo-

jni dvignila izvoz lesa na sedanjim razmeram primerno stopnjo. Upoštevati pa je treba, da bo Hrvatska pri svoji gospodarski obnovi tudi sama mnogo potrebovala lesa in da je dobivala v prejšnjih časih mnogo lesa tudi iz Slovenije. Zato bo treba, da se gozdovi v Gorskem Kotaru in v Bosni bolj izkoriščajo za Hrvatsko samo in brez ozira na to, če bi izvozni potencial teh krajev potem padel. Zato bo najbrže treba zavreti izvoz lesa iglavcev. Enako pa bo potrebno postopati tudi za izvoz listovcev, zlasti zaradi rasilinskih boleznih v nekaterih krajih. Tako trpi od teh boleznih dostikrat tudi slavonski hrast. Končno pa je treba tudi upoštevati, da so se v prejšnjih časih gozdovi dostikrat mnogo preveč izsekavali in da so trpeli gozdovi tudi od zadnjih dogodkov.

Treba je zato izvozne možnosti po vojni presojeti z veliko previdnostjo. Če bo hrvatski les na evropskem lesnem trgu iskan, potem predvsem zaradi njegove odlične kakovosti. Zlasti za slavonski hrast velja, da na evropskem trgu sploh nima pravega konkurenta. Pri vsem tem pa se tudi ne sme previsoko presojati hrvatski lesni izvoz, ker dosega izvoz iglastega lesa v evropskem lesnem gospodarstvu samo 3 do

4 odstotke vsega izvoza, izvoz hrasta in listovcev pa od 10 do 30 odstotkov.

Vse govori za to, da bo Hrvatska po vojni gledala predvsem na izvoz kvalitetnega lesa. Izvoz železniških pragov bo zaradi lastne potrebe najbrže popolnoma prenehal. Nadalje bodo gledali na to, da se izvoz nepredelanega lesa čisto ustavi. Zlasti bo veljalo to pravilo, ko bodo začele obratovati nove tovarne za celulozo, papir in umetno svilo. Tedaj bo najbrže konec presežkov okroglega lesa iglavcev z majhnim premerom. Upoštevati se mora nadalje tudi to, da bo lastna potreba po lesu za brzojavne droge, nosilce za električne vode itd. močno narasla. Zato se bo moralo paziti tudi na to, da se domači les ne bo porabljal v dosedanji meri za hišno kurjavo.

Tudi glede smeri hrvatskega lesnega izvoza v bodočnosti morejo nastati nekatere izpremembe. Trenutno dobavlja Hrvatska les v prvi vrsti Italiji in Nemčiji. Po vojni pa se bo krog odjemalcev verjetno razširil. Zlasti se bo dvignil izvoz lesa v Sredozemlje. Nova ureditev lesne trgovine v Evropi s tem tudi računa in zato je bila Hrvatska uvrščena v skupino Donavska kotlina-Adriatsredozemski prostor.

navi in po morju. Še druga podjetja so se ustanovila. Kompleks novih gospodarskih ukrepov vlade presoja torej gospodarstvo pozitivno in v smislu nadaljnje konsolidacije.

Nove železnice v Orientu

»Le Vie del Mondo« opozarja na velike načrte turške železniške uprave, da bi dobila zvezo na sovjetske železnice in na železnice Srednjega orientu. Pogajanja z Angleži so imela ta uspeh, da je prišla uprava železnice Aleppo-Nusalbin, ki je bila doslej v francoskih rokah, v turške roke. Turčija zlasti dela na to, da dobi zvezo z deželami ob Perzijskem zalivu. Ze l. 1940/41 se je pogajala zaradi vpostavitve direktnega prometa med Carigradom in Basro. Vlada v Ankari je sklenila, da pospešeno dogotovi progo Diabekr—Mosul, da bi s tem dobila direktno zvezo med iranskimi in turškimi železnicami, ne da bi se dotaknila sirijskega ozemlja. Ravno tako naj bi se čimprej dozidala proga iz Vana v Tebris v Iranu. S temi železnicami bi se omogočile nove zveze s Perzijskim zalivom, a tudi z Rusijo in Črnim morjem. Mogoča pa bi bila tudi zveza z Batumom. Nadaljnji načrt predvideva napravo dvojitne proge iz Carigrada v Odrin ter na bolgarske železnice. Pomen teh načrtov se povečuje zaradi anglo-ameriških načrtov glede Srednjega orientu. Tako je Anglija dogotovila progo Tripolis—Beyruth—Haifa in s tem dosegla direktno zvezo z Egiptom. Proga Damask—Medina je zopet v obratu, začela pa se je delati železnica v Djiddo, Ebriad in Perzijski zaliv.

Novi gospodarski ukrepi na Madžarskem

Madžarski ministrski predsednik in minister za oskrbo sta napovedala novo ureditev cen in mezd ter plač, ki naj se prilagode cenam. Še v juniju bodo novi ukrepi objavljeni in z njimi se bodo spravili v sklad cene kmetijskih proizvodov in industrijskih izdelkov ter zaslužki delavcev. V sedanjih razmerah se bo pač morala zvišati splošna raven cen in dohodkov, a se bo gledalo na to, da se zagotovita kontinuiteta in dvig proizvodnje.

Ministrski predsednik je nadalje priznal, da je zavzela črna borza že zelo velik obseg. Zato je treba zagrabiti agrarno in industrijsko proizvodnjo, da ne usahne v postranske kanale. Čas za izdajo novih ukrepov je izbran dobro. Žetev kaže zelo dobro in bo boljša ko v zadnjih treh letih. Novi sistem zagrabitve kmetijskih pridelkov daje jamstvo, da se bo dobilo zadosti blaga za domačo proizvodnjo, za vojsko, a tudi za izpolnitev obveznosti do prijateljskih in zavezniških držav. Tudi se more pričakovati zvišanje krušnih obrokov, ki so bili dosedaj zelo nizki. Kakor hitro bodo zbrane določene zaloge, se bo začelo razdeljevanje blaga po določenih cenah.

Novo je, da se bo legalna trgovina znova v večji meri vključila v razdeljevanje blaga. Dosedanje, le za prehodno dobo zamišljene in z velikimi pooblastili obdarjene poldržavne blagovne razdeljevalnice se bodo polagoma odpravile. S tem nastanejo za madžarsko trgovino, ki je bila med tem očiščena od vseh nezaželenih elementov, važne in odgovorne naloge. Ministrski predsednik je v zvezi s tem

poudaril, da mora v trgovstvu, ki je nadomestilo židovske trgovce, nastati nov duh, da se bo zavedalo svoje odgovornosti do naroda. Brez tega mišljenjskega preokreta bi bil ves boj proti židovski premoči brez smisla. Dosti primerov je bilo, da so prevzeli židovske firme nesposobni in neprikladni ljudje, ki so v kratkem umišljili podjetje. Danes pa ima ministristvo za oskrbo že na razpolago trgovski aparat, ki bo svoje dolžnosti vestno izpolnil.

Nadzorstvo nad razdeljevanjem blaga v industrijskem sektorju povzroča razne težave. Za tekstilno oskrbo je bil uveden drastični red, da mora vse tekstilno blago, ki je namenjeno za množinsko potrošnjo, imeti neločljivo vtikano alj z žigom vtisnjeno ceno za prodajo na drobno. Sistem točk, ki velja za tekstilno blago, se bo razširil tudi za drugo najvažnejše blago, za usnje. Ministrstvo za oskrbo si je izdelalo kontrolni sistem, ki teoretično brez vsake vrzeli nadzira blago od surovine do tovarne in do potrošnika. V vsakem stadiju je tako mogoče kontrolirati, kako se gibljejo cene. Da se še bolj zagotovi pravilno gibanje cen, se bodo kazenske sankcije močno poostrele. Na ta način se bo tudi zboljšala disciplina raznih gospodarskih subjektov, ter se bo s tem zagotovilo gladko funkcioniranje vojno-gospodarskega aparata za ves čas vojne.

Dvig cen in dohodkov mora prinesiti dobiček tudi državi v obliki višjih davkov. Vendar pa ti dohodki ne bodo tako narasli, kakor se bodo zvišali izdatki. Zato se bo moral davčni sistem izpo-

polniti, da se bodo vsa odvišna kupna moč in previsoki dohodki davčno izkoristili. V bodoče bodo sankcije zaradi prestopkov predpisov o oskrbi zadele tudi one, ki plačajo vsako ceno. Novim bogatašem, hijenam javne morale, se napoveduje najostrejši boj, do čim se bodo stara in pošteno pridobljena premoženja ščitila. V tem smislu se je rešilo tudi vprašanje, ki je zlasti zanimalo industrijo. Za leto 1943. morejo tovarne 5 odstotkov obnovitvene vrednosti svojih strojev določiti za obnovitveno rezervo. Če so bili stroji že popolnoma plačani, smejo odbiti le 2 odstotka, vse obnovitvene rezerve pa ne smejo presežati 20 odstotkov. Za ohranitev substance je to zelo potrebno, ker so obnovitve v vojnem času nemogoče. Samo pravično je, če država zahteva, da se del teh rezerv naloži v državne papirje. Za določitev davčne osnove ne bosta služila le čisti dobiček in dohodek, temveč tudi premoženje in kapital. Oddaja kapitala je bila nekoč že napovedana.

Zadnji obrok tako imenovanega investicijskega prispevka v višini 600 milijonov pengö bo morala industrija sedaj plačati. Ostrejša uporaba davčnega zakona bi mogla, če se ne bi odmerjali davki preudarno, zmanjšati voljo za naložbe v proizvodjalne namene. O tem pa še ne more biti govora, kakor kažejo mnoge nove industrijske ustanovitve. Tako se je ustanovila v Budimpešti nova železarna, postavile se bodo tri tovarne za izdelavo hladilnikov, kapitalno močno italijansko podjetje pa ustanavlja novo ladjedelnico za ladje, ki bodo mogle pluti po Do-

Gospodarski položaj v Protektoratu

Po zadnjem poročilu Narodne banke za Češko in Moravsko je denarni trg v Protektoratu še nadalje zelo likviden. Zanimanja za nove kredite ni bilo. Stara posojila se še nadalje vračajo. Kmetijstvo je krilo v sedanjem letnem času potrebne izdatke z lastnimi sredstvi ter se je zaradi tega dvig vlog nekoliko zmanjšal. Spomladanska poljska dela so dokončana tudi že v višjih legah. Stanje ozimne in tudi letne setve je dobro. Vse kulture, zlasti pa krmila potrebujejo še dežja, nočni mrazi so napravili le majhno krajevno škodo. Zaposlitev v industriji ne kaže nobenih sprememb. V mnogih panogah se je dosegel maksimum v intenzivnosti proizvodnje. Velik del vseh naročil tvorijo izvozna naročila skoraj iz vseh evropskih držav.

Madžarski izvoz vina

Madžarski izvoz vina v Švico že dalj časa stoji zaradi velike disparitete v cenah. Švica plača za komerčna vina 1 do 1.50 švicarskega franka franko Buchs, kar bi po uradnem tečaju ustrezalo nabavni ceni 1.20 pengö. Na Madžarskem pa ni dobiti vina izpod 1.70 do 1.90 pengö. Da bi se izvoz vina v Švico omogočil, naj bi dobili proizvajalci, ki bi izvažali vino po cenah, ki jih nudijo švicarski uvozniki, za vsak hektoliter vina po 6 kg modre galice po uradni ceni. Na ta način bi se moglo do konca sezone izvoziti v Švico 100 do 150 tisoč hektolitrov vina.

Iz italijanskega gospodarstva

Od gospodarskega urada za kulturo riža so bile za žetev 1943 določene te premije: 1.700.000 lir, ki se razdele med občine, ki imajo vsaj 10 riževih kultur. Od tega zneska se izplača proizvajalcu, ki je pridelal največ riža, 3000 lir premije, proizvajalcu, ki je na drugem mestu 1500 in onemu na tretjem mestu 500 lir. Dva milijona lir se razdeli med province Cremona, Mantua, Milan, Novara, Pavia, Vercelli in Verona. V vsaki pokrajini se izberó občine, ki imajo vsaj 50 riževih kultur in ki so dosegle v l. 1943. največje uspehe. Ves znesek se razdeli v razmerju s pridobljenim rižem med proizvajalce. Računajo, da bo tako vsak prodajalec dobil za vsak stol riža premijo 12 lir. Proizvajalci, ki se niso ravnali po navodilih urada, se od premij izključijo, zneski pa, ki bi na nje odpadli, se razdele med druge proizvajalce.

Osrednja italijanska finančna organizacija za težko industrijo Finsider bo tudi za lansko leto izplačala 5,2 odstotno dividendo kakor predlani. Glavnica družbe znaša 8,8 milijarde lir. Iz čistega dobička je dala družba 3 milijone lir za raziskovanje rudnih zemljišč.

Italijanska družba »Italgas« v Turinu, ki oskrbuje Rim in druga italijanska velenista s plinom, prav v svojem letnem poslovnem poročilu, da se je potrošnja plina zmanjšala, produkcijski stroški pa so se povečali. Navzlic temu je ostala cena plina neizpremenjena. Družba je pravočasno poskrbela za tehnično izpopolnitev svojih naprav ter je kupila premogovnik pri Valdorni, da si je s tem zagotovila potrebne rezerve premoga. Čisti dobiček družbe se je lani zmanjšal in znašal 34,7 milijona lir ter bo družba izplačala 8,25 % bruto-dividendo. Družba je svojo delniško glavnico lani zvišala od 540 na 717 milijonov lir.

Po letnem poročilu tvornice avtomobilov in motorjev FIAT v Turinu se je proizvodnja družbe kljub zmanjšanju civilnega avtomobilskega prometa dvignila. Tudi izvoz družbinih izdelkov je bil velik, čeprav pa je zaostajal za izvozom v prejšnjih letih. Posebno se je povečala proizvodnja kvalitetnega jekla, nadalje proizvodnja strojev, aparatov in motorjev. Čisti dobiček družbe je znašal 38,7 milijona lir. Družba bo zopet izplačala 10 odstotno dividendo.

Società per Azioni piombo e zinco, ki pripada finančni družbi za kovinske rude AMMI, je prevzela od belgijske družbe Mines et Fonderies de Zine della Vielle Montagne svinčene in cinkove rudnike v Bergamo na Sardiniji. Zaradi tega je italijanska družba zvišala svojo glavnico od 1,2 na 36 milijonov lir. Belgijski družbi bo odstopila za 10,9 milijona lir novih delnic.

Na podlagi ministrske naredbe je družba Ente Zolfi Italiani zvišala ceno za žveplo, in sicer za najboljšo žveplo od 530 na 810 lir, za navadno žveplo pa od 498 na 778 lir. Tudi španski žvepleni rudniki so zvišali ceno žvepla.

Zadruge je bilo v Italiji po podatkih agencije Agit ob koncu lanskega leta 11.474, od katerih je bilo 2884 kmetijskih zadrug za proizvodnjo in skupno delo, 2807 konsumnih zadrug, 1453 stavbenih, 1452 kreditnih zadrug, ostane pa raznih drugih zadrug.

Hrvatski zavarovalni zavodi

Zavarovalništvo vsake dežele je ozko povezano z njeno gospodarsko storilnostjo in gospodarsko silo. Vsako zboljšanje gospodarskega položaja povzroči v istem hipu tudi zboljšanje na zavarovalnem trgu. Tako piše »N. Wiener Tagblatt« z dne 17. junija; nato pa nadaljuje. Po zaključku balkanske vojne so povzročili partizanski boji težko škodo gospodarstvu in pogorele so tovarne in druga poslopja. Pri zavarovalnicah prijavljene škode so znašale pol milijarde kun. Normalizacija razmer pa je hitro privedla tudi do zboljšanja zavarovalništva.

V razmerju z gospodarsko silo dežele je število na Hrvatskem dovoljenih zavarovalnic zelo visoko. Brez raznih pogrebnih društev in zavarovalnih zadrug so na Hrvatskem štiri domače zavarovalnice, 5 nemških, 7 italijanskih, 2 švicarski in 1 francoska. Od prav za prav domačih zavarovalnic pripadajo »Dunav« v Zagrebu in »Združene zavarovalnice« v Zagrebu v nemško, »Sava« v Zagrebu pa v italijansko interesno sfero. Pri »Croatiji« v Zagrebu, »Domovini« v Zagrebu, ki jo je ustanovila družba Pohit z veliko državno podporo, pri »Napredkovi« zadrugi v Sarajevu, pri »Hrvatskem Radišu« ni inozemski kapital nič udeležen. Od italijanskih zavarovalnic imajo naslednje svoje podružnice v Hrvatski: Assicurazioni Generali v Triestu, Riunione Adriatica di Sicurtà v Triestu, »Slavija« v Ljubljani, »Vzajemna zavarovalnica« v Ljubljani in pred kratkim dovoljena I. N. A. Istituto Nazionale di Assicurazione v Rimu. Vse te zavarovalnice opravljajo skoraj vse zavarovalne posle. Od švicarskih zadrug opravljajo Baselska zavarovalna

družba samo šomažne posle ter je njeno poslovanje neznatno. Francoska zavarovalnica »La National« se bavi samo z življenjskim zavarovanjem in tudi njeno delovanje ni veliko. Od nemških zavarovalnic ima 5 zadrug svoje podružnice v Zagrebu. »Splošna elementarna zavarovalna družba« razvija zelo živahno delavnost ter se bavi s skoraj vsemi zavarovalnimi posli. »Dunajska mestna in medsebojna družba« se bavi zlasti v zadnjih letih zelo živo z zavarovalnimi posli na vsem Jugo-vzhodu. Družba si je pridobila vse posle »Croatije« in »Napredka« na bivšem jugoslovanskem ozemlju, ki je pripadlo Madžarski. Pred kratkim je bila dopuščena tudi »Evropska zavarovalna družba za blago in prtljago« v Berlinu. Dunajska družba »Anker« spada v interesno skupino švicarske pozavarovalne družbe. Ker ima Hrvatska zavarovalnic preveč, je proglasila vlada zaporo za nove zavarovalnice. Nemške zavarovalnice so sklenile medsebojni dogovor, da varujejo nemške interese in da si ne delajo medsebojne konkurence.

Čeprav so izdatki zavarovalnic zelo močno narasli, jim vlada le ni dovolila zvišanja premij. Za zavarovalnice je položaj težaven, ker se zavarovalne vsote le malo zvišujejo, čeprav rastejo cene neprestano. Navzlic večjim režijskim stroškom in povečanju prijavljenih škod, zavarovalnicam dosegaj le ni bilo treba, da bi segle po substanci in so mogle svoje izdatke večinoma kriti iz tekočih dohodkov. To dokazuje, da je odurna sila hrvatskih zavarovalnic velika in da se je zopet začelo sicer počasno, toda zanesljivo napredovanje zavarovalnic.

Denarništvo in zavarovalstvo

Nizozemske banke pod državnim nadzorstvom

»Nederlandsche Staatscourant« je objavil naredbo vlade o ureditvi bančnega poslovanja. Po tej naredbi se odreja, da se mora takoj začeti voditi register bank, v katerega morajo biti vpisani vsi denarni zavodi, ki so člani glavne skupine bank na Nizozemskem. Zavod, ki ni vpisan v ta register, ne sme poslovati. Denarni zavodi morajo nadalje knjižno leto prilagoditi koledarskemu letu, torej od 1. januarja do 31. decembra. Vsak zavod mora v osmih mesecih po preteku poslovnega leta predložiti Državni nizozemska banki bilanco ter račun izgube in dobička. Nadalje mora vsak zavod poročati uradnemu kontrolnemu zavodu enkrat mesečno o svojem poslovanju. Državna nizozemska banka bo te podatke natančno proučila. Če bi se iz predloženega poročila videli znaki, ki bi bili za plačilno sposobnost ali likvidnost denarnih zadrug slabi, bo predpisala Državna nizozemska banka smernice, po katerih morajo zavodi v bodoče poslovati. Soglasnost Državne

nizozemske banke je potrebna tudi pri reorganizacijah zadrug, pri sanacijah, pri prostovoljnih likvidacijah ali pri fuzijah z drugimi zavodi, a tudi za otvoritev podružnic, agentur in drugih zastopstev.

Splošna kreditna banka v Zagrebu je imela lani pri glavnici 40 milijonov kun 6,6 milijona kun čistega dobička. Njene splošne rezerve so narasle na 7,1, pokojninski sklad pa na 11,08 milijona kun. Vloge so izkazane s 136,8 milijona kun. Bilančna vsota znaša 378,1 milijona kun.

Celotna vsota za kovinski drobiž v Srbiji je bila zvišana od 80 na 140 milijonov din. Izskovali se bodo dvodinarski novci v vrednosti 80 milijonov, 1 dinarski za 50 milijonov in poldinarski za 10 milijonov dinarjev.

Ob koncu aprila so znašale vse vloge pri zavodih, ki so priključeni budimpeštanski centralni denarnim zavodom in Poštni hranilnici 3010 milijonov pengö, od katerih je bilo hranilnih vlog za 1066, vlog na tekoče račune pa za 1943 milijonov pengö. V primeri z marcem so se zvišale hranilne vloge za 9,7 vloge na tekoče račune pa za 94,8 milijona pengö.

Francoski minister za narodno gospodarstvo in finance Cathela je izjavil, da zaupanje v francoski frank narašča. To dokazuje dober uspeh 10 milijardnega posojila, ki je bilo hitro in z lahkoto podpisano. Francoski frank je deloma pridobil za več ko 50% na svoji vrednosti.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snaki obleke, klobuke itd. škrobi in svetlolika srajce ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova 8
Telefon št. 22-72.

Gostilničarski vestnik

Nove cene za vino

»Trgovski list« je že objavil naredbo Visokega komisarja o razvrstitvi vin in določitvi cen. Nova naredba je stopila v veljavo dne 16. t. m.

Visoki komisariat obvešča Združenje trgovcev — Sindikat gostilniških podjetnikov, da so bile s tem dnevno razveljavljene vse prejšnje cene za vino, in sicer tudi one, ki so bile posameznim trgovcem in gostilničarjem odobrene s posebno odločbo Visokega komisariata. Od gornjega datuma naprej se morajo vsa vina prodajati izključno po cenah navedenih v novi naredbi.

Vina, ki v naredbi oz. razpredelnici A. in B. naredbe (obe razpredelnici smo objavili v 50. številki »Trg. lista«) niso takratno našeta, se smatrajo kot navadna vina. Prav tako se vina boljših vrst, za katera je v naredbi omejitvev, da se smejo točiti le v steklenicah, točijo odprta le iz opletenk po posebej določeni ceni.

Stara vina (t. j. več ko tri leta stara vina) se po novi naredbi smejo dati v potrošnjo izključno v buteljkah, polnjenih pri proizvajalcu. Na steklenici mora biti razločno naveden letnik proizvodnje. Vina, ki so se doslej prodajala kot stara vina (Chiantij 1938), se odslej prodajajo po cenah, določenih za II. in III. vrsto, toda le, če ustrezajo vrstam in kako-

vostim, navedenim v razpredelnici A. oz. B. Če tem pogojem ne ustrezajo, se prodajajo kot navadna vina.

Izrečno opozarjamo člane, da pri razvrstitvi vina po alkoholnih stopnjah upoštevajo le ono stvarno stopnjo, ki jo vino ima, ker bodo organi za kontrolo cen, v vsakem dvomljivem primeru, upravičeni odvzeti vzorec vina, katerega bo preiskal poseben, za preizkušnjo določen oddelek. Če se izkaže, da vsebuje vino manj alkohola kot ga je prodajalec navedel in kot je za določeno vrsto in ceno minimalno predpisano, bo vsakdo kaznovan, ker je prodajal vino po višjih cenah.

Pri nakupu vina je trgovec dolžan kupcu vpisati na fakturo vse podatke, ki so po citirani naredbi potrebni za razvrstitev vina, t. j. vrsto, letnik, alkoholno stopnjo, naziv itd. Samo s temi na fakturi vpisanimi podatki se bosta mogle dokazati kakovost in vrsta vina.

Gostilniški podjetniki morajo na posodi, iz katere se v obratu točijo odprta vina, naznačiti vrsto in naziv vina in alkoholno stopnjo. Pri vstekleničenih vinih morajo biti vsi ti podatki razvidni na izvorni etiketi.

Cenike po novi naredbi bodo gostilničarji od ponedeljka 28. t. m. naprej dobili v pisarni Združenja trgovcev-Sindikat gostilniških podjetnikov.

Gospodarske vesti

Na Hrvatskem je bilo l. 1939 106 kartelov. Do aprila 1941 je bilo ukinjenih 33, v zadnjem času pa še 48.

I. hrvatsko-slavonska d. d. za sladkorno industrijo v Osijeku je imela lani 2,8, s prenosom iz prejšnjega leta pa 3,9 milijona kun čistega dobička. Rezerve družbe so narasle že na 132 milijonov kun.

Komisar za cene in mezde v Srbiji je določil vrhno mejo za dobičke v nadrobni trgovini takole: za železne in kovinske izdelke 20%, za kemikalije 30%, anilinske barve 40, za druge barve 30, za mineralno olje in njegove derivate 20%, za papir in papirnat izdelke 30, za pisarniške potrebščine 40, za navadno parfumsko blago 40, za usnje in kavčuk 25, za usnjene in kavčukaste izdelke 40% vsakokratne nabavne cene.

Vsi tekstilni odpadki in usnje se morajo v Srbiji prijaviti najkasneje do vsakega 5. v mesecu, kakor hitro so narasle zaloge na 50 kg.

Skupina srbskih inženirjev je bila na Dunaju, kjer je obiskovala poseben tečaj o rabi plinskih generatorjev. Upajo, da se bo sedaj poraba plinskih generatorjev v Srbiji močno razširila.

Bolgarska se bo udeležila letošnjega velesejma v Smirni v mnogo večjem obsegu ko druga leta. Razstavila bo razne kmetijske proizvode, keramične izdelke ter polin končne izdelke bolgarske industrije.

Veliki hladilniki se postavljajo na Bolgarskem na podlagi z Nemčijo sklenjene posebne pogodbe. Vsi hladilniki bodo imeli 7000 m² ploskve ter se bodo postavili v Sofiji (z 2000 m² ploskve) ter v drugih mestih. Hladilniki se bodo uporabljali za meso, ribe in druga živila.

AROMATIZIRANA JEDILNA SODA — Proizvod Laboratorija Žika.

Grška vlada je izdala velikopotezno amnestijo za osebe, ki so bile kaznovane zaradi prekrškov raznih tržnih predpisov.

Več sto vagonov sladkorja je iz Nemčije prišlo v Grčijo in je s tem Grčija s sladkorjem oskrbljena za daljšo dobo.

Blagovni promet med Romunijo in Turčijo se je v zadnjem času močno povečal, čeprav se je plačevanje po kliringu odpravilo in se mora vse blago plačati v devizah. Za dobavo romunskega zemeljskega olja se je dogovoril kompenzacijski sistem, da praca Turčija olje s svojimi surovinami. Tudi tranzitno vprašanje je bilo ugodno rešeno.

ACITRON — Vam nadomesti svežo citrino. Proizvod Laboratorija Žika.

Prodaja usnjenih čevljev je v Romuniji do 1. septembra ustavljena, da se zagotovi zadostna količina čevljev za zimo.

Madžarski bakreni rudnik v Nagybanji, kjer pridobe povprečno na leto 770 kg zlata in 7100 kg srebra, bo razširil svoje obratovanje in bo dala madžarska država v ta namen 6 milijonov pengö. Potrebni novi stroji so že naročeni.

Na Madžarskem morajo biti od 1. junija cene za tekstilno blago vidno označene. Poleg tega mora biti tudi vidno označeno, iz kakšne snovi je blago izdelano. Če ima blago več ko 20% umetnega tkiva, mora biti tudi to označeno.

Budimpeštanska občina bo najela posojilo v višini 55 milijonov pengö, ki ga bo porabila za sezidavo malih stanovanj.

60 let je poteklo dne 15. junija, odkar se je v Nemčiji z zakonom uvedlo bolniško zavarovanje. Leto dni kasneje, t. j. l. 1884. se je izdal zakon o neugodnem zavarovanju, l. 1890. pa zakon o starostnem in invalidnem zavarovanju. Zakon o zavarovanju nameščenecv je bil izdan šele l. 1911.

Tobačna nakazila se na Svedskem v kratkem zvišajo za 10%.

Krema za nego otrok
BABY-KOL

Me. Ph. J. Kolár

dobi se v vseh lekarnah in drogerijah

Poravnajte naročnino!

OKVIRJE

izdeluje specialist
Wolfova 4

KLEIN

PRIPOROČA SE:

AVTOMATIČNI BIFE
DRUŽBA Z. O. Z.

LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 4

RIO